

Identificació de l'assignatura

Assignatura	21129 - Pensament Geogràfic
Crèdits	1.8 presencials (45 hores) 4.2 no presencials (105 hores) 6 totals (150 hores).
Grup	Grup 1, 2S
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Antoni Ginard Bujosa antoni.ginard@uib.es	12:00h	14:00h	Dijous	01/09/2012	30/06/2013	Beatriu de Pinós, despatx 48

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Grau de Geografia	Obligatòria	Quart curs	Grau

Contextualització

L'assignatura Pensament Geogràfic, del quart curs del Títol de Grau en Geografia, està inclosa en el mòdul de Suport i en la matèria Entorn.

L'assignatura Pensament Geogràfic està destinada a l'estudi de l'evolució epistemològica de la ciència geogràfica, per conèixer els diferents enfocaments de la disciplina i el seu procés històric de construcció en el panorama de l'evolució de les ciències naturals i socials.

D'acord amb els objectius generals del Títol de Grau en Geografia, l'assignatura Pensament Geogràfic s'ha de fonamentar en els criteris següents:

1. Assegurar una formació generalista i de caràcter integrat sobre els continguts fonamentals dels diversos àmbits temàtics de la Geografia, el seu desenvolupament epistemològic i els seus mètodes d'investigació.
2. Capacitar per a l'aplicació dels coneixements teòrics, metodològics i instrumentals a l'anàlisi integrada i a la interpretació de processos i problemes espacials, així com a l'elaboració de diagnòstics territorials.
3. Interpretar la diversitat i la complexitat dels espais geogràfics (llocs, regions i localitzacions) i comprendre les interrelacions existents entre els fenòmens de naturalesa mediambiental amb altres de tipus econòmic, social i cultural.
7. Garantir l'adquisició d'habilitats d'interpretació, argumentació i comunicació dels coneixements geogràfics i del seu paper en la millora de la qualitat de vida i del desenvolupament de la humanitat.

8. Assegurar els coneixements necessaris per a l'ensenyament de la geografia en els estudis secundaris, sense detriment de la formació complementària que es fixi legalment.

Requisits

Essencials

L'assignatura s'imparteix en català

Competències

Específiques

1. CE1 Interpretar textos científics de varies branques disciplinàries escrits en llengua anglesa. Demostrar un domini oral de la llengua anglesa que permeti exposar idees, raonaments i arguments de caràcter complex. Traduir i comprendre textos en llengua anglesa, especialment referits als camps d'aplicació de la geografia, tenint en compte que la informació científica a través d'internet i la bibliografia d'especialització es vehicula majoritàriament a través d'aquesta llengua. Dominar en llengua anglesa una àmplia varietat de termes científics referits a l'àmbit de la geografia física i de la geografia humana..
2. CE2 Utilitzar adequadament una terminologia d'especialitat en el camp de la geografia. Comparar els distints models epistemològics i gnoseològics que han afectat l'evolució de la ciència geogràfica. Deduir a través de textos escrits la pertinença dels seus autors a escoles de pensament geogràfic raonant els arguments. Identificar les diverses fases d'evolució de la ciència geogràfica emmarcant-les en l'evolució del pensament científic general. Distingir teories i models econòmics i els raonaments fonamentals que els sustenten. Valorar el caràcter transversal de l'ordenament jurídic i els seus efectes positius sobre el conjunt de relacions que estableixen les societats humanes..
3. CE3 Entendre les característiques naturals i socials de les grans unitats territorials i las societats que en elles se assenten. Valorar la influència dels factors geogràfics i humans en la configuració de l'espai turístic. Conèixer la naturalesa territorial de l'activitat turística i observar la seva forma d'expressió espacial. Adquirir domini en el maneig d'informació cartogràfica i d'indicadors geogràfics bàsics. Comprovar el caràcter global de la major part dels processos espacials i els efectes locals que generen. Demostrar la comprensió del caràcter multidimensional de l'espai geogràfic..

Genèriques

1. CG3 Manejar i interpretar informació de diversa procedència i construir a partir d'ella arguments utilitzant estratègies conceptuals procedents de diverses disciplines. Interpretar textos de caràcter legal i reconèixer l'abast polític, social i econòmic de determinats actes jurídics. Conèixer i discriminar els principis, conceptes i termes econòmics bàsics que envolten el nostre entorn..

Continguts

Continguts temàtics

Temari. Continguts teòrics

- 1.- Introducció general.
- 2.- Dels orígens de la Geografia fins a la ciència moderna.
 - 2.1.- Els orígens del Pensament Geogràfic.
 - 2.2.- La Ciència moderna i la Geografia dels segles XVII a XIX.
 - 2.3.- Els pares de la Geografia moderna.
- 3.- La institucionalització de la Geografia.
 - 3.1.- El naixement de les comunitats científiques.
 - 3.2.- Les estratègies de la comunitat científica dels geògrafs.
- 4.- Del Positivisme al Possibilisme.
 - 4.1.- Positivisme, Evolucionisme i Pensament Geogràfic.
 - 4.2.- L'Historicisme i la Geografia Idiogràfica.
 - 4.3.- Possibilisme i Geografia Regional.
- 5.- El pensament contemporani i la Nova Geografia.
 - 5.1.- Neopositivisme i Geografia.
 - 5.2.- La Geografia Teòrica i Quantitativa.
- 6.- Les Geografies crítiques i els nous enfocaments.
 - 6.1.- Les Geografies Radicals i Alternatives. La Geografia Marxista.
 - 6.2.- La Geografia del Comportament i de la Percepció
 - 6.3.- La Geografia Humanista. La Geografia del Gènere. La Geografia postmoderna.
- 7.- L'evolució recent del Pensament Geogràfic.
- 8.- Els horitzons de la Geografia.

Metodologia docent

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques		Grup gran (G)	Exposició i desenvolupament dels continguts temàtics
Seminaris i tallers		Grup mitjà (M)	Lectures, comentaris de text, exposicions, ampliacions, etc.
Classes pràctiques		Grup mitjà (M)	Preparació de temes específics
Tutories ECTS		Grup petit (P)	Tutorització
Avaluació		Grup gran (G)	Avaluació mitjançant prova escrita
Altres		Grup gran (G)	Sortides de camp

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual		Treball de l'alumne

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut de l'alumnat i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Estimació del volum de treball

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		45	1.8	30
	Classes teòriques	15	0.6	10
	Seminaris i tallers	7	0.28	4.67
	Classes pràctiques	7	0.28	4.67
	Tutories ECTS	2	0.08	1.33
	Avaluació	2	0.08	1.33
	Altres	12	0.48	8
Activitats de treball no presencial		105	4.2	70
	Estudi i treball autònom individual	105	4.2	70
Total		150	6	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Les/els alumnes hauran d'aprovar totes les modalitats de les activitats que siguin recuperables per poder aprovar en l'avaluació global de l'assignatura.

S'efectuarà el control del seguiment de totes les activitats de treball presencial, tenint en compte l'assistència, l'actitud i la participació per part de l'alumnat.

Les/els alumnes hauran d'assistir a un mínim d'un 70% de les activitats presencials.

S'efectuaran un mínim de dues sortides de camp. L'assistència a les sortides és obligatòria i no recuperable. Les/els alumnes que hagin fet la sortida podran optar a la recuperació de la memòria o exercici pràctic vinculat.

Per a la presentació dels informes o memòries de pràctiques a realitzar per part de l'alumnat s'aplicaran els criteris següents:

- 1) Han de ser els informes o memòries de pràctiques del curs vigent.
- 2) El lliurament s'ha de fer en el termini que es fixi en cada cas, com a màxim abans de la realització de l'exercici d'avaluació de la prova escrita. No s'admetrà cap lliurament fet amb posterioritat als terminis fixats ni el lliurament parcial o incomplet.
- 3) Les memòries i les pràctiques són exercicis de caràcter individual i personal. Els possibles treballs en grup seran objecte d'un seguiment amb criteris específics.
- 4) S'especificaran els criteris a seguir per a la presentació formal, normalment en un únic dossier i en suport de paper i mecanografiat.
- 5) S'avaluaran els continguts, la presentació formal, la correcció i la coherència i l'adequació de la redacció, en funció dels criteris formals i metodològics que corresponguin a cada un dels exercicis.

Classes teòriques

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Tècniques d'observació (No recuperable)
Descripció	Exposició i desenvolupament dels continguts temàtics
Criteris d'avaluació	Control del seguiment d'activitats presencials, assistència, actitud i participació.

Percentatge de la qualificació final: 5% per l'itinerari A

Seminaris i tallers

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (Recuperable)
Descripció	Lectures, comentaris de text, exposicions, ampliacions, etc.
Criteris d'avaluació	Control del seguiment d'activitats presencials, assistència, execució i presentació dels exercicis.

Percentatge de la qualificació final: 15% per l'itinerari A

Classes pràctiques

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (Recuperable)
Descripció	Preparació de temes específics
Criteris d'avaluació	Control del seguiment d'activitats presencials, assistència, execució i presentació dels exercicis.

Percentatge de la qualificació final: 15% per l'itinerari A

Tutories ECTS

Modalitat	Tutories ECTS
Tècnica	Tècniques d'observació (No recuperable)
Descripció	Tutorització
Criteris d'avaluació	

Percentatge de la qualificació final: 0% per l'itinerari A

Avaluació

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (Recuperable)
Descripció	Avaluació mitjançant prova escrita
Criteris d'avaluació	Prova escrita, a final de curs. Avaluació del grau de coneixement, correcció i capacitat d'exposició i adequació de les respostes a les qüestions plantejades.

Percentatge de la qualificació final: 50% per l'itinerari A

Altres

Modalitat	Altres
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (No recuperable)
Descripció	Sortides de camp
Criteris d'avaluació	Control del seguiment d'activitats presencials, assistència, execució i presentació dels exercicis.

Percentatge de la qualificació final: 15% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Per a l'assignatura Pensament Geogràfic no es disposa d'una obra única, convenientment actualitzada, que pugui rebre la consideració de manual de referència que abasti la totalitat dels continguts temàtics. Durant el curs es durà a terme l'actualització de dades i s'efectuaran indicacions i orientacions sobre la bibliografia, els recursos i la documentació complementària, així com l'aportació de bibliografia, recursos i materials sobre aspectes específics.

Bibliografia bàsica

CAPEL, H. (1981) *Filosofia y Ciencia en la Geografía contemporánea*. Barcelona: Barcanova.
HARVEY, D. (1983) *Teorías, leyes y modelos en Geografía*. Madrid: Alianza Editorial.
ORTEGA VALCÁRCCEL, J. (2000) *Los horizontes de la Geografía. Teoría de la Geografía*. Barcelona: Ariel.
UNWIN, T. (1995) *El lugar de la Geografía*. Madrid: Cátedra.
VILÀ VALENTÍ, J. (1983) *Introducción al estudio teórico de la Geografía*. Barcelona: Ariel.

Bibliografia complementària

BOSQUE MAUREL, J. (1983) "Geografía, Historia y Geografía Histórica". *Estudios Geográficos*.
BUTTIMER, A. (1979) "Le temps, l'espace et le monde vécu". *L'espace géographique*, 4, 243-254.
CAPEL, H. (1976) "La Geografía española tras la guerra civil". *Geocrítica*, 1.
CAPEL, H. (1977) "Institucionalización de la Geografía y estrategias de la comunidad científica de los geógrafos". *Geocrítica*, 8/9.
CLAVAL, P. (1973) *Evolución de la Geografía Humana*. Barcelona: Oikos-Tau.
CLAVAL, P. (1979) *La nueva Geografía*. Barcelona: Oikos-Tau.
CLAVAL, P. (2001) *Épistémologie de la Géographie*. París: Nathan-Université.
DEAR, M. J. (1990) "Postmodern geographies". *Annals of American Geographers*, 80, 649-664.
ESTÉBANEZ, J. (1982) *Tendencias y problemática actual de la Geografía*. Madrid: Cincel.
GARCÍA BALLESTEROS, A. (Coord.) (1986) *Teoría y práctica de la Geografía*. Madrid: Alhambra Universidad.
GARCÍA RAMON, M. D. (1985) *Teoría y método en la Geografía Humana anglosajona*. Barcelona: Ariel.

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	21129 - Pensament Geogràfic
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

- GÓMEZ MENDOZA, J.; MUÑOZ, J.; ORTEGA, N. (1982) El pensamiento geográfico. Madrid: Alianza Editorial.
- GOULD, P. (1987) "Pensamientos sobre la Geografía". Geocrítica, 68.
- GREGORY, D. (1984) Ideología, ciencia y Geografía Humana. Barcelona: Oikos-Tau.
- HAGGET, P. (1995) The Geographer's art. Londres: Blackwell.
- HARVEY, D. (2003) Espacios de esperanza. Madrid: Akal.
- JOHNSTON, R. J.; CLAVAL, P. (1986) La Geografía actual. Geógrafos y tendencias. Barcelona: Ariel.
- KAPUSCINSKI, R. (2006) Viatges amb Heròdot. Barcelona: Empúries.
- LACOSTE, Y. (1977) La Geografía: un arma para la guerra. Barcelona: Anagrama.
- MATTSON, K. (1978) "Una introducción a la Geografía radical". Geocrítica, 13.
- NOGUÉ FONT, J. (1985) "Un mètode de treball humanista". Documents d'Anàlisi Geogràfica, 6, 67-80.
- ORTEGA CANTERO, N. (1987) Geografía y Cultura. Madrid: Alianza Editorial.
- QUAINI, M. (1982) Marxismo y Geografía. Barcelona: Oikos-Tau.
- PEET, R. (Ed.) (1977) Radical geography: alternative viewpoints on contemporary social issues. Londres: Methuen.
- PEET, R. (1998) Modern Geographical Thought. Oxford: Blackwell Publishers.
- SANTOS, M. (1990) Por una geografía nueva. Madrid: Espasa Calpe.
- SCHAEFER, F. K. (1971) Excepcionalismo en Geografía. Barcelona: Univ. de Barcelona.
- SOJA, E. W. (2000) Postmetropolis : Critical Studies of Cities and Regions. Oxford: Basil Blackwell.
- STODDART, D. R. (1982) "¿Paradigmas en Geografía?". Geocrítica, 40.
- TUAN, YI-FU (2007) Topofilia. Barcelona: Melusina.
- VARENIO, B. (1974) Geografía General. Barcelona: Univ. Barcelona.

Altres recursos

Grupo de trabajo de Historia del Pensamiento Geográfico (Asociación de Geógrafos Españoles): www.agepensamiento.es

Grup "Geocrítica " de la Universitat de Barcelona: www.ub.es/geocrit/menu.htm

